

**Pensionskassen for
teknikum- og diplomingeniører**

**Halvårsrapport for perioden
1. januar - 30. juni 2018**

Indholdsfortegnelse

Halvårsrapport for 2018

Side

Hovedtal og nøgletal	2
Pensionsvirksomhed	3
Investeringsvirksomhed.....	3
Aktiverne	4
Investeringsgrupper	4
Resultat og risikoforhold.....	4
Anmeldelse af ISP's stående omvalg.....	4
Styrker det digitale fundament	5
Passer godt på data	5
Overenskomsten 2018	5
Medlemstilfredshedsundersøgelse	5
Ny politik for ansvarlige investeringer	5
Medlemsmøder	6
Forventninger til resten af 2018	6
Solidt selskab	6
Begivenheder efter balancedagen	6
Regnskabspraksis	6
Ændring af regnskabsmæssige skøn og fejl	6
Ledelsespåtegning	7
Resultat- og totalindkomstopgørelse	8
Balance pr. 30. juni	9
Egenkapitalopgørelse.....	10

FEMÅRSOVERSIGT

HOVEDTAL

Alle beløb er anført i mio. kr.	Halvåret 2018	2017	2016	2015	2014
Medlemsbidrag	192	379	385	391	371
Pensionsydelse	-428	-798	-762	-788	-756
Investeringsafkast	199	915	1.014	141	1.757
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	170	779	860	125	1.507
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-6	-15	-12	-11	-11
Pensionsteknisk resultat	12	-142	-8	94	29
Periodens resultat før ændring af kollektivt bonuspotentiale og fortjenstmargen	9	-141	-16	93	63
Periodens resultat	9	-126	8	89	66
Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter, i alt	15.770	15.850	15.379	14.917	15.239
Egenkapital, i alt	862	853	979	971	932
Aktiver, i alt	16.726	17.036	16.724	16.078	16.549

NØGLETAL

	30.06.2018	2017	2016	2015	2014
Afkastpct. relateret til gennemsnitsrenteprodukter	2,0%	1,6%	8,7%	0,4%	22,2%
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	1,2%	7,3%	6,2%	1,1%	8,5%
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	3,75	3,75	3,75	-	-
Omkostningsprocent af hensættelser	0,04%	0,09%	0,08%	0,10%	0,08%
Omkostninger pr. forsikret (kr.)*	787	1.035	864	828	838
Egenkapitalforrentning efter skat	1,1%	-13,8%	0,8%	9,1%	7,3%
Solvendækning **	227%	239%	327%	232%	403%

Hoved- og nøgletal for årene før 2016 er ikke tilpasset ændringer i ny regnskabsbekendtgørelse for 2016, bortset fra nøgletallet solvendækning og balancerelaterede hovedtal for 2015.

*) Omkostninger pr. forsikret er omregnet til helårsbasis. Nøgletallet viser pensionskassens gennemsnitlige omkostninger pr. forsikret. Nøgletallet er ikke et udtryk for hvad det enkelte medlem betaler af omkostninger, dette fremkommer af ÅOP/ÅOK som medlemmerne kan se for 2017 på Min Pension.

**) Nøgletallet beregnes som størrelsen af kapitalgrundlaget målt i procent af solvenskapitalkravet. Solvendækningen er fra og med 2016 beregnet i henhold til Solvens II-reglerne, som trådte i kraft primo 2016, og er derfor ikke sammenlignelig med tidligere år.

Ledelsesberetning

Pensionsvirksomhed

Antallet af medlemmer i ISP er fortsat med at stige i første halvår af 2018. Pensionskassen har nu i alt 12.650 medlemmer, mod 12.457 ved udgangen af 2017. Pensionisterne udgør nu 5.147 personer mod 5.004 ultimo 2017.

Medlemsbidragene udgjorde i første halvår 2018 192 mio. kr. efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag. Det svarer til en stigning på 1,6 pct. i forhold til første halvår 2017. Stigningen skyldes en generel stigning i de løbende medlemsbidrag.

Pensionsydelseerne er i første halvår 2018, sammenholdt med første halvår 2017, steget fra 394 mio. kr. til 428 mio. kr. Ændringen skyldes hovedsageligt en stigning i genkøbs- og udtrædelses-summer på 33 mio. kr. De løbende pensionsydelser er på niveau med første halvår 2017.

Omkostninger til administration udgjorde 6 mio. kr. i første halvår 2018, hvilket svarer til et fald på 34,9 pct. i forhold til første halvår 2017. Omkostninger pr. forsikret (omregnet til hele året) er opgjort til 787 kr. i første halvår 2018 mod 1.214 kr. i første halvår 2017. Faldet skyldes primært at der i første halvår 2017 var store udgifter til implementering af EU Persondataforordningen, samt større IT-projekter i medlemssystemet, herunder e-Boks og ændringen af beregningsgrundlaget i Markedsrenteordningen, mens der i første halvår af 2018 ikke har været tilsvarende udgifter.

Pensionshensættelser faldt samlet med 80 mio. kr. i første halvår 2018 i forhold til hensættelserne pr. 1. januar 2018. Hensættelser til gennemsnitsrente-produkter (Garantiordningen) er faldet med 16 mio. kr., mens hensættelser til markedsrente produkter (Markedsrenteordningen og Seniorordningen) er faldet med 64 mio. kr. Faldet i hensættelserne for Garantiordningen skyldes hovedsageligt stigende renter. Når renten stiger, skal der afsættes færre midler til dækning af de lovede pensioner i Garantiordningen. Faldet i hensættelser til markedsrente skyldes hovedsageligt det lave afkast, hvilket i 1. halvår 2018 ikke opvejer, at indbetalingerne er lavere end udbetalingerne.

Investeringsvirksomhed

De finansielle markeder har været mere urolige i første halvår af 2018 end i 2017. Efter en stærk

start på året med store aktiekursstigninger oplevede markedet en voldsom korrektion i februar. En korrektion som aktiemarkedet dog langsomt har overvundet i andet kvartal 2018 i kraft af en meget

stærk regnskabssæson fra de globale virksomheder. Globale aktier har leveret et afkast på 2,6 pct. i første halvår 2018, som især har været anført af kursstigninger i IT-selskaber. Korrektionen i februar var drevet af flere faktorer. Det skyldes blandt andet risiko for handelskrig mellem USA og Kina samt den øvrige dele af verden plus rentestigninger især i USA.

I USA har den amerikanske centralbank hævet de pengepolitiske renter med to gange 0,25 pct. Det har også betydet, at både de korte og lange renter i USA er steget omkring 0,5 pct. point. Det er fortsat forventningen, at den amerikanske centralbank vil hæve de pengepolitiske renter yderligere i andet halvår af 2018 på grund af stærk amerikansk vækst og en historisk lav arbejdsløshed. I Euro landene er den Europæiske Central Bank i gang med at reducere sit obligationsopkøbsprogram men den forventes ikke at hæve renten i 2018. Af samme årsag har rentestigningerne være beskedne i Danmark og i de lande i Europa der anvender euroen, hvilket har betydet at obligationsafkastet blev på 1,1 pct. i første halvår.

Investeringsafkast før pensionsafkastskat i første halvår 2018 var 199 mio. kr., mod 373 mio. kr. i første halvår 2017.

Afkast før pensionsafkastskat relateret til gennemsnitsrente produkter (Garantiordningen) var 2,0 pct. i første halvår 2018, mod 1,6 pct. i 2017. Afkast før pensionsafkastskat relateret til markedsrente produkter blev på 1,2 pct. i første halvår 2018, mod 7,3 pct. i 2017. I nøgletallet Afkast før pensionsafkastskat relateret til markedsrente produkter indgår henholdsvis Markedsrenteordningen med et afkast på 1,2 pct. og Seniorordningen med et afkast på 1,3 pct. for første halvår 2018.

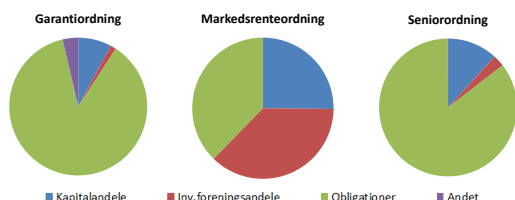
Hovedparten af pensionskassens midler er placeret i Markedsrente Mellem aktieandel. Afkast før pensionsafkastskat fra denne delpor portefølje blev 1,2 pct. Afkastet i Markedsrenteordningen med høj aktie andel var lavere end afkastet i Markedsrente med Mellem og Lav aktieandel. Investerings-sammensætningen er forskellig i de tre investeringsprofiler, og høj aktieandel har haft større tab på valutaafdækning mod US Dollars samt mindre afkast på reale aktiver end de to andre investeringsprofiler.

Givet de vanskelige markedsforhold finder bestyrelsen investeringsafkastet i Markedsrenteordningen i første halvår 2018 tilfredsstillende.

Aktiverne

Periodens kurstab på obligationer og rentefædningensinstrumenter har givet anledning til et fald i de samlede aktiver på 310 mio. kr. fra 17.036 mio. kr. ved årets begyndelse til 16.726 mio. kr. pr. 30. juni 2018.

Investeringsaktiverne for de tre ordninger er sammensat som følger:

Investeringsgrupper

Pensionskassen omfatter tre ordninger, der udgør særskilte investeringsgrupper med hver deres tilknyttede aktiver, og dermed også hver deres investeringsafkast og rentetilskrivning:

- Garantiorde med grundlagsrenter i intervallet 1,0 - 4,25 pct.
- Markedsrenteordning med markedsrente.
- Seniorordning med markedsrente, dog med en ydelsesgaranti på 2 pct. i rente.

Investeringsaktiverne for de tre ordninger er vist i ovenstående figur. Nye medlemmer optages i Markedsrenteordning, som er opdelt i tre risikoprofiler med henholdsvis en lav, en mellem og en høj aktieandel. Det er muligt at skifte risikoprofil én gang om måneden.

For første halvår 2018 har afkastet før afkastskat på de tre ordninger været:

Ordning	1. halvår 2018	2017
Markedsrente:		
- Lav	1,4 %	4,6 %
- Mellem	1,2 %	7,4 %
- Høj	0,9 %	11,2 %
Garantiorde	2,0 %	1,6 %
Seniorordning	1,3 %	3,0 %

Forventningen er, at afkastmulighederne i Markedsrenteordning fremover vil være større end i Garantiorde og Seniorordning, som investerer mere defensivt på grund af de afgivne pensionsløfter. I perioder med f.eks. kursfald på aktiemarkedene kan det modsatte resultat naturligvis forekomme.

Depotrenten er sat til 2,0 pct. i Garantiorde, og man kan ikke forvente en regulering af pensionerne i denne ordning.

Resultat og risikoforhold

Det positive afkast af investeringerne modsvares af det negative resultat af pensionsvirksomheden, således at resultatet før ændring i kollektiv bonus og fortjenstmargen udgjorde et overskud på 9 mio. kr. i første halvår 2018 mod et underskud på 30 mio. kr. i første halvår 2017. Periodens overskud i pensionskassen for første halvår 2018 på 9 mio. kr. er overført til egenkapitalen, som herefter udgør 862 mio. kr.

ISP's risikosituation vurderes løbende. Aktiver og passiver opgøres til markedsværdi, og investeringsrisikoen mindskes gennem en spredning af investeringerne på flere typer af aktiver og på flere forskellige markeder i ind- og udland. På passivside overvåges de anvendte forudsætninger om levetider og invalidehyppighed mv. Risikostyringen er således en fast integreret del af ISP's investeringsplanlægning.

Der er i perioden et underskud på risikoresultatet i Markedsrente og Seniorordning på dødeligheden, hvilket er et udtryk for at medlemmerne lever længere end de indregnede levetider. Der er overskud på invaliditetsrisikoen i Markedsrenteordning.

Anmeldelse af ISP's stående omvalg

Finanstilsynets bestyrelse besluttede på et bestyrelsesmøde den 23. maj 2018 at bede statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet om at efterforske, om ISP har vildledt sine medlemmer i forbindelse med det stående omvalg.

Konkret klandrer Finanstilsynets bestyrelse ISP for, at oplysninger om pensionsprognosen ved et omvalg til Markedsrenteordning i en to måneders periode i efteråret 2016 ikke indeholdt et forbehold for en mulig usikkerhed. En usikkerhed, som opstod, da ISP's bestyrelse besluttede at igangsætte en analyse af, om de underliggende beregningsforudsætninger skulle ændres.

Bestyrelsen i ISP er af den holdning, at man altid skal have det bedst mulige faktagrundlag, og at det derfor bør være tilladt at analysere en situation, inden en endelig beslutning træffes, herunder at der ændres i informationsmateriale.

Det er vigtigt at bemærke, at Finanstilsynet ikke har rejst kritik af de generelle forhold, som omvalgsmaterialet indeholdt, eller af de værdier, som medlem-

merne fik med ved skiftet til Markedsrenteordningen, og Finanstilsynet har heller ikke rejst kritik af, at omvalget fortsatte, mens analysen foregik.

Bestyrelsen i ISP har taget Finanstilsynets afgørelse til efterretning, og ser frem til at redegøre for sagens rette sammenhæng i det videre forløb.

I den to måneders periode som sagen vedrører, har 16 ISP-medlemmer valgt at skifte til Markedsrenteordningen. De 16 medlemmer henvendte sig selv til pensionskassen, og de fik et omvalgstilbud med individuelle beregninger, som de accepterede. Endvidere gælder for dem alle, at de i dag har fået enten højere pensioner eller pensionsprognoser.

Ud over politianmeldelsen modtog ISP to påbud om at forbedre sit informationsmateriale til medlemmerne. Disse to påbud tager ISP til efterretning, og arbejdet med at tilrette informationsmaterialet er ved at være afsluttet.

Styrker det digitale fundament

ISP's digitalisering giver løbende medlemmerne mulighed for at følge med i og træffe vigtige valg om deres pensionsordning. For at styrke det digitale fundament har ISP med virkningen fra 1. januar 2018 indgået en ny aftale med Keylane, som leverer ISP's medlemssystem.

Konkret betyder aftalen, at ISP inden 2020 opgraderer til den nyeste version af medlemssystemet. På den måde sikrer aftalen, at ISP også fremover er med helt fremme i den digitale udvikling, til gavn for medlemmerne.

Passer godt på data

I slutningen af maj 2018 trådte der nye regler for håndteringen af persondata i kraft. De nye regler stiller øgede krav til virksomheders evne til at beskytte informationerne om deres kunder og medlemmer bedst muligt.

ISP tager beskyttelse af medlemmernes data meget alvorligt, og derfor har ISP igennem længere tid arbejdet med at implementere følgerne af de nye regler.

ISP har altid håndteret mange typer af oplysninger om medlemmerne, f.eks. oplysninger om deres økonomiske situation og helbred. Disse oplysninger har ISP altid passet godt på. Men for at være sikker på, at ISP lever op til de nye regler, er alle interne systemer og arbejdsgange optimeret, så de i endnu højere grad beskytter medlemmernes data. Af samme grund har ISP også valgt at anvende e-Boks, når pensionskassen kommunikerer med

medlemmerne, da det er en løsning, hvor man på en sikker måde kan udveksle følsomme oplysninger med medlemmerne.

Overenskomsten 2018

Med overenskomsten for 2018, vil nyansatte teknikum- og diplomingeniører under Ingeniørforeningens (IDA) overenskomster fra 1. oktober 2018 ikke længere få en pensionsordning i ISP. I stedet får de en ordning i DIP, som er pensionskassen for civil- og akademiingeniører. Dette skridt er en udløber af den hensigtserklæring, som ISP, DIP og IDA indgik i efteråret 2017, som betyder, at man arbejder hen mod etablering af en fælles pensionskasse. I den forbindelse har IDA ønsket, at den nye overenskomst fra 2018 omfatter, at pensionsindbetalinger fra alle ingeniører under IDAs overenskomster sker til en pensionskasse, DIP.

De offentligt ansatte, som allerede har deres pensionsordning i ISP, fortsætter uændret med at have dette, idet deres pensionsbidrag overføres og indbetales til ISP, hvor medlemmerne – som hidtil – bevarer deres opsparing og forsikringer.

Medlemstilfredshedsundersøgelse

ISP gennemførte i juni 2018 den årlige medlemstilfredshedsundersøgelse. 4005 medlemmer blev opfordret til at deltage og 17 pct. besvarede undersøgelsen. ISP's medlemmer har som i målingerne for de foregående år en høj tilfredshedsgrad og loyalitet og er generelt set godt tilfreds med pensionskassens betjening og kommunikation, men finder at medlemsindflydelsen kunne være større, da det er et vigtigt område for de adspurgte medlemmer.

Ny politik for ansvarlige investeringer

ISP er opmærksom på det ansvar der er forbundet med at varetage medlemmernes opsparing. Det betyder, at ISP anerkender, at pensionskassen har et ansvar for at sikre et så godt afkast til medlemmerne som muligt, men også at pensionskassen har et ansvar for at sikre, at investeringerne sker ansvarligt og understøtter en bæredygtig udvikling. Af samme grund har ISP opdateret sin politik for ansvarlige investeringer.

Kernen i ISP's politik for ansvarlige investeringer er baseret på veldefinerede og anerkendte internationale principper omkring menneskerettigheder, korruption og miljø.

Politikken for ansvarlige investeringer tager udgangspunkt i FN's Global Compact og følger desuden OECD's retningslinjer for ansvarlige investeringer. De 10 principper som er defineret i FN's Global Compact, vedrører menneskerettigheder,

arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption, og de støtter dermed op om FN's 17 verdensmål for en bæredygtig udvikling.

Som følge af dette støtter ISP hensigten i den såkaldte "Paris-aftale", som blev indgået på COP21 topmødet i Paris i december 2015, og som har til mål at begrænse den globale opvarmning til under to grader. På den måde er klimahensyn indarbejdet i ISP's investeringsproces. På samme måde følger ISP Danmarks officielle politik overfor lande og selskaber, hvilket betyder, at hvis den danske stat vedtager sanktioner mod specifikke lande eller selskaber, følger ISP den danske stats sanktioner.

ISP er endvidere tilmeldt PRI, som er en uafhængig organisation af investorer, der arbejder med og for ansvarlige investeringer. PRI er støttet af FN men er ikke en del af FN.

ISP har indgået et samarbejde med den internationale og uafhængige rådgiver ISS-Ethix, som er specialiseret i ansvarlige investeringer, med henblik på at sikre at ISP efterlever politikken for ansvarlige investeringer.

Medlemsmøder

ISP planlægger i lighed med de foregående år en række medlemsmøder rundt om i landet i efteråret.

Hvis der er mange ISP-medlemmer på en arbejdsplads, tilbyder ISP som vanligt at afholde et særligt møde for medlemmerne på arbejdspladsen.

Forventninger til resten af 2018

Ekspansionen i den globale økonomi fortsætter, men fremgangen kommer til at være mindre kraftig end første halvår, og det vil dermed begrænse muligheden for større aktiekursstigninger.

Statsrenten er negativ eller tæt på nul i Danmark, hvilket giver et incitament til at se på andre muligheder end statsobligationer. ISP investerer derfor i stigende grad i lav volatil kredit, der kan erstatte statsobligationer, og reale aktiver, hvor det løbende afkast er højere.

Solidt selskab

ISP anvender standardmodellen for opgørelse af solvenskapitalkravet og har Finanstilsynets godkendelse til at anvende rentekurven med det såkaldte volatilitets justeringstillæg.

Pensionskassens kapitalgrundlag udgør 840 mio. kr. og solvenskapitalkravet 370 mio. kr. pr. 30. juni 2018. Solvensdækningen er dermed på 227 pct.

Begivenheder efter balancedagen

Der er i tiden fra den 30. juni 2018 til halvårsrapportens underskrivelse ikke indtruffet forhold, som efter ledelsens opfattelse har væsentlig påvirkning på selskabets økonomiske stilling.

Regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2017.

Ændring af regnskabsmæssige skøn og fejl

Der er i juni 2018 ved opgørelsen af hensættelserne identificeret en fejl i anvendelsen af dødelighedsparametrene for mænd i aldersgruppen 80-100 år ved opgørelsen af nutidsværdien af de forventede betalingsstrømme pr. 31. december 2017. Fejlen påvirker ikke medlemmernes ordninger, men har alene regnskabsmæssig effekt.

En korrekt anvendelse af parametrene resulterer i en stigning i hensættelserne pr 31. december 2017 på i alt 32,3 mio.kr., hvoraf effekten for Garantiordningen udgør 31,7 mio.kr., og effekten for Seniorordningen udgør 0,6 mio.kr. Ændringen har ikke effekt for gruppeliv og Markedsrenteordningen. Ændringen har direkte effekt på årets resultat 2017 og går således direkte på egenkapitalen.

Fejlen har en afledt effekt på solvensdækningen pr 31. december 2017, som falder fra 263 pct. til 239 pct. som følge af, at solvenskapitalkravet stiger med 18,9 mio.kr. og kapitalgrundlaget falder med 32,3 mio.kr. Minimumskapitalkravet stiger endvidere fra 150,1 mio.kr. til 158,6 mio.kr.

Henset til beløbets størrelse og at der er tale om en objektiv fejl, anses fejlen som en væsentlig fejl iht. regnskabsbekendtgørelsens § 86, og alle berørte poster, herunder sammenligningstal og femårsoversigter, er korrigeret og er medtaget, som om fejlen ikke havde været der.

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt halvårsrapporten for første halvår 2018 for Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører.

Halvårsrapporten aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at halvårsrapporten giver et retvisende billede af pensionskassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 30. juni 2018 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for perioden 1. januar - 30. juni 2018.

Endvidere er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som pensionskassen kan påvirkes af.

Halvårsrapporten har ikke været underlagt revision eller review af pensionskassens uafhængige revisorer.

København, den 14. september 2018

Direktion

Karin Elbæk Nielsen

Bestyrelse

Lars Bytoft
(formand)

Lars Kehlet Nørskov
(næstformand)

Lisa Frost Sørensen

Finn Rosendal Larsen

Michael Herold

Merete Lykke Rasmussen

Resultat- og totalindkomstopgørelse

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.	1. halvår 2018	1. halvår 2017
Resultatopgørelse		
Medlemsbidrag	192.307	188.529
Afgivne forsikringspræmier	-120	-323
Medlemsbidrag f.e.r., i alt	192.187	188.206
Indtægter fra associerede virksomheder	-12.932	26.326
Indtægter af investeringsejendomme	0	-20
Renteindtægter og udbytter mv.	234.518	497.610
Kursreguleringer	919	-132.282
Renteudgifter	-40	-11
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-23.058	-18.779
Investeringsafkast før pensionsafkastskat	199.407	372.844
Pensionsafkastskat	-29.020	-57.164
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	170.387	315.680
Udbetalte pensionsydelse	-427.949	-393.860
Pensionsydelse f.e.r., i alt	-427.949	-393.860
Ændring i pensionshensættelse	80.002	-125.805
Ændring i pensionshensættelse f.e.r., i alt	80.002	-125.805
Administrationsomkostninger	-5.584	-8.573
Overført investeringsafkast	3.287	111
PENSIONSTEKNISK RESULTAT	12.330	-24.241
Egenkapitalens investeringsafkast	-8.008	1.299
RESULTAT FØR SKAT	4.322	-22.942
Pensionsafkastskat af egenkapitalens investeringsafkast	4.722	-1.410
PERIODENS RESULTAT	9.044	-24.352
Fordeling af periodens resultat		
Overført til overført overskud	9.044	-24.352
I alt	9.044	-24.352
Totalindkomstopgørelse		
Periodens resultat	9.044	-24.352
Anden totalindkomst	0	0
PERIODENS TOTALINDKOMST	9.044	-24.352

Balance pr. 30. juni

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		30.06.2018	31.12.2017
Aktiver			
It-programmer		21.422	9.646
IMMATERIELLE AKTIVER, I ALT		21.422	9.646
Kapitalandele i associerede virksomheder		11.066	2.714
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt		11.066	2.714
Kapitalandele	235.640	155.606	
Investeringsforeningsandele	43.222	71.844	
Obligationer	3.419.648	3.642.110	
Andre udlån	1.914	1.659	
Øvrige (afledte finansielle instrumenter)	136.136	144.510	
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	3.836.560	4.015.729	
INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	3.847.626	4.018.443	
INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	12.675.516	12.811.172	
Tilgodehavender hos medlemmer	9.782	8.927	
Andre tilgodehavender	5.529	3.546	
TILGODEHAVENDER, I ALT	15.311	12.473	
Tilgodehavende pensionsafkastskat	60.257	50.446	
Likvide beholdninger	24.631	40.690	
ANDRE AKTIVER, I ALT	84.888	91.136	
Tilgodehavende renter	34.351	37.348	
Andre periodeafgrænsningsposter	46.994	55.905	
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT	81.345	93.253	
AKTIVER, I ALT	16.726.108	17.036.123	

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		30.06.2018	31.12.2017
Passiver			
Overført overskud		861.571	852.527
EGENKAPITAL, I ALT		861.571	852.527
Pensionshensættelser, gennemsnitsrente	3.162.273	3.178.188	
Pensionshensættelser, markedsrente (Markedsrente- og Seniorordning)	12.607.650	12.671.737	
HENSÆTTELSE TIL PENSIONSÅFTALER, I ALT	15.769.923	15.849.925	
Gæld til medlemmer	384	412	
Gæld på afledte finansielle instrumenter	22.062	22.077	
Gæld til kreditinstitutter	18.420	149.890	
Skyldig pensionsafkastskat	29.423	158.113	
Anden gæld	24.325	3.179	
GÆLD, I ALT	94.614	333.671	
PASSIVER, I ALT	16.726.108	17.036.123	

Egenkapitalopgørelse

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.

30.06.2018

31.12.2017

Egenkapitalopgørelse

Overført overskud 1. januar	852.527	978.542
Periodens resultat	9.044	-126.015
EGENKAPITAL, I ALT	861.571	852.527

Kapitalgrundlag

Egenkapital	861.571	852.527
Immaterielle aktiver	-21.422	-9.646
Kapitalgrundlag i solvensbalancen	840.149	842.881

Solvenskapitalkrav (SCR)	369.996	352.408
--------------------------	---------	---------

Overskydende kapitalgrundlag	470.153	490.473
------------------------------	---------	---------

Kapitalgrundlag i pct. af solvenskapitalkrav (solvensdækning)	227%	239%
---	------	------

Minimumskapitalkrav (MCR)	166.498	158.584
---------------------------	---------	---------